

Kjak

Uni Arge

Andsagnir og bláoygni – aftursvar til Sjúrð Skaale

Skrivaði í kronikk í Sosialinum fríggjadagin 3. juni undir heitinum "Grundlóg til nútíðina ella gamalt heima-stýri," at Sjúrður Skaale í roynd og veru mælir til, at føroyingar, tá teir skulu samtykkja egna stjórnarskipan, skulu av húsum at velja heimastýrslógina. Skrivaði eisini, at hetta má vera mest bakstrembandi sjálvstýrisátakið í Føroyum nakrantíð.

sjálvstøðugt fólk, ið av egnum vilja hevur tolt samstarv við onnur lond? Fái ikki sam-anhang í grundgevingar hansara, og tí spyrji eg.

Fólksins vald

Sjúrður setir í sínum aftursvari til mín fleiri punkt upp, ið tykjast greið. Skjótt er tó at siggja, at tey eru andsagnir, ið á ongan hátt hanga saman. Hann proklamerar í fyrsta punkti, at Føroyar

punkti, at ongin lóg skal setast í gildi fyri Føroyar uttan okkara samtykki. Hetta er tann størsta andsøgnin í hansara argumentatión. Í fyrsta punkti hevur hann sagt, at grundlógin og heimastýrslógina longu eru í gildi. Hvussu kunnu tær vera legitimt evsta vald í Føroyum, tá ongin lóg kann setast í gildi uttan fólksins samtykki, og fólkið ikki hevur samtykt grundlógina ella

sum rættina, ið Føroyar ikki kunnu fara útum, og sum tí brúka hana sum eina ófrælsislóg ímóti Føroyum, eru líkaglaðir við hetta, tá føroyingar hava valt donsku grundlógina sum sína evstu lóg.

Sjálvræði landsins

Samanumtikið er Sjúrður Skaale støðuleysur og bláoygdur í síni argumentatión, og henda leið hansara er óforsvarlig. Eri fullgreiður um, at orðaskiftið um hesi viðurskifti kann tykjast formalistiskt, men veruleikin er, at rættarfatanin í Danmark av viðurskiftunum við Føroyar er antipragmatisk og fundamentalistisk, eins og lögfrøðingarnir Kári á Rógvi og Bárður Larsen hava víst á.

Vit kunnu ikki gera donsku rættarfatanina til okkara, bara tí stívrindir danskir juristar og Lars Løkke Rasmussen krevja hetta. Vit eiga tvørturímóti at halda fast við okkara egnu definitión av viðurskiftunum, sum er, at vit av siðvenju hava samstarvað við onnur lond, men at onki kann slökkja sjálvræði landsins. Júst hetta um sjálvræðið hevur fyrr staðið í stjórnarskipanaruppskotinum. Hvi er tað burtur?

Sjúrður Skaale og hinir í stjórnarskipanarnevndini, ið taka undir við hansara sjónarmiðum, hava skyldu til at siga okkum, um vit samtykkja donsku grundlógina og heimastýrslógina, tá vit skulu atkvøða um stjórnarskipanina. Tey hava eisini skyldu til at siga okkum, um ein proklamatió kemur úr Danmark um, at Føroya fólk hevur givið seg undir donsku rikiseindina, tá stjórnarskipanin er samtykt.

Um hetta er støðan, eigur stjórnarskipanin ikki at verða samtykt, tó at restin av henni er væl gjørt arbeiði.

Johan Dahl
landsstýrismaður

Vinnu-politikkur

Í ársfrágreiðingini hjá Føroya Arbeiðsgevarafelag verða viðgjørd ymisk vinnupolitisk viðurskiftir. Lat meg beinanvegin gera greitt, at eg taki fult undir við sjónarmiðum Arbeiðsgevarafelagsins, at vinnu-mál liggja ov spjadd, og at tað hevði verið lættari at stungið út vinnupolitisku kósina, var hetta ikki so.

Vinnupolitikkurin í síni tíð og vinnugreinapolitikkirnir eru gjørdir í forstálsi við partarnar í vinnuni, og kanska høvdu generellu vinnupolitikkurin og vinnugreinapolitikkirnir ikki verið so nógv øðrvísi, vórðu teir eindurskoðaðir, ikki tí, tað er skilagott at endurskoða tey ymsu viðurskiftini við jøvnum millumbili.

Sum sagt, so hevur verið gott samstarv millum vinnuna og tað almenna, tá tað snýr seg um at leggja karmarnar fyri vinnuligum virksemini til rættis. Kanska tað er hesum báðir partar skulu arbeiða meira við. Ásannast skal tó, at tað er fyri neyðini at formulera vinnugreinapolitikk innan fiskivinnu og herundir matvøruframleiðslu.

Eg haldi ikki, at eg sigi ov nógv, tá sagt verður, at tað er ein breið fatan millum politikarar, at nú skulu vinnumálini savnast og skipast betur. Kanska vinnan eisini kundi gingið saman um at skipa seg

betur, soleiðis at vinnusjónarmiðini á sjónum og á landi vóru betur samskipað, eins og tey fyrr vóru. Eins og bureaukratiið kann vaksa, og tað kann ganga afturá innan almennu umsitingina, sama kann henda innan vinnuligu organisatiónirnar, verður ikki ansað eftir har eins og við viljanum at samstarva.

Nakað verður eisini gjørt burtur úr gjøldum, ið áløgd eru vinnuni, og mælt verður til, at hesi verða brúkt til at menna vinnuna, heldur enn bara at fara í landskassan. Tað eru bert nakrir heilt fáir mánaðir síðan, at fundir vóru við Vinnuhúsið um hesi viðurskiftir, og tá var ynskt, at skuldu gjøld áleggjast, skuldi hetta vera skattur, og at onki skuldi verða ásett um at menna vinnu við hesum gjøldum.

Men nú skal hetta ikki skiljast sum eitt álop frá mínari síðu, men bert at vísa á, at tað er sera umráðandi, at sjónarmiðini eru konsistent og ikki skifta alt ov ofta, tí tá verður ikki lætt at skapa stabilar karmar.

Samanumtikið eri eg glaður fyri, at Arbeiðsgevarafelagið tekur hesi týðandi viðurskifti upp, og mín partur skal ikki liggja eftir, tá tað snýr seg um at orða vinnupolitikk og vinnugreinapolitikk og at skapa góðar og stabilar karmar fyri vinnuna.

Hetta skrivaði eg, tí Sjúrður sjálvur hevur nevnt í bløðunum, at heimastýrslógin í 63 ár er vorðin legitim, hóast fólkið ongantíð hevur samtykt hana, og at tey, sum annars myndaðu ein meiriluta fyri loysing í 1946, eru deyð. Farvæl, tit deyðu, hatta var tað, sigur Sjúrður Skaale. Nú er heimastýrslógin galdandi, og hana skulu vit so velja sum legitima.

Spyrji bara, hvat maðurin ætlar. Vil hann fastfrysta Føroyar í status quo, ella vil hann flyta Føroyar inn í eina framtíð við nógv størri virkisføri, enn avoldaða heimastýrslógin gevur? Vil hann ganga frá fatanini um, at føroyingar frá upphavi eru

virða teir sáttmálar, ið eru galdandi. Við hetta meinast, at vit skulu taka undir við donsku grundlógini og heimastýrslógini, sum føroyingar annars aldrin hava samtykt á fólkaatkvøðu.

Hann sigur í næsta punkti, at Føroya fólk hevur fullan rætt at siga upp hesar sáttmálar. Jú, tað kunnu føroyingar saktans samtykkja fyri sær sjálvum, men trýr nakar í fullum álvara, at hetta hevur nakran týðning, tá betongjuristarnir í danska løgmlaráðnum fara at proklamera, at føroyingar hava brúkt sín sjálvsavgerðarrætt til at samtykkja grundlógina og heimastýrslógina?

Sjúrður sigur í triðja

heimastýrslógina?

Eisini nevnið Sjúrður í fjórða punkti, at alt vald er hjá Føroya fólki. Ja, latið okkum fara upp á allar trappusteinar og kunngera hetta, tá vit í egnari stjórnarskipan hava staðfest ta 160 ára gomlu donsku grundlógina sum evstu lóg í Føroyum og ta 63 ára gomlu heimastýrslógina sum hægri lóg enn okkara egnu stjórnarskipan. Tá er ov seint at standa á trappusteinum og rópa.

Í fimta punkti sigur Sjúrður, at vit hava fullan rætt at skipa Føroyar sum sjálvstøðugt ríki. Fínasta slag. Betongjuristarnir í danska løgmlaráðnum, ið lesa donsku grundlógina

